

Рис. 1 Вміст SH-груп у скелетних м'язів щурів за умов протеїнової недостатності та ацетамінофен-індукованої токсичності

Примітка: К – контрольна група тварин ; НПР – низькопротеїновий раціон; Ту – токсичне ураження ацетамінофеном; НПР/Ту – низькопротеїновий раціон та токсичне ураження; * – статично достовірна різниця порівняно з контролем, $P \leq 0,05$.

Отже, отримані результати свідчать про інтенсифікацію процесів окислювальної модифікації білків за умов токсичного впливу ацетамінофену, що посилюється при недостатньому протеїновому забезпеченні організму.

Список використаних джерел:

1. Lennicke, C., & Cochemé, H. M. (2021). Redox metabolism: ROS as specific molecular regulators of cell signaling and function. *Molecular cell*, 81(18), 3691-3707
2. Averill-Bates, D. (2024). Reactive oxygen species and cell signaling. Review. *Biochimica et Biophysica Acta (BBA)-Molecular Cell Research*, 1871(2), 119573.

ЕПІДЕМІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БОТУЛІЗМУ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ВПРОДОВЖ 2015-2024 РОКИ

Глебенюк В.В., Стельмах З.В.

*Дніпровський державний аграрно-економічний університет,
м. Дніпро, Україна*

Актуальність. Ботулізм – це інфекційна хвороба тварин та людини, що реєструється у багатьох країнах світу, в тому числі Україні. Найбільш неблагополучними щодо ботулізму людей в Україні є: Київська, Житомирська, Черкаська, Чернігівська, Рівненська та Дніпропетровська області [2].

Клінічний прояв та перебіг хворобизумовлені потраплянням в організм нейротоксину, продукуємого *Clostridium botulinum*. Ці бактерії широко поширені в природі (грунт, вода, кишечник тварин та ін.) та надзвичайно стійкі до впливу різних факторів зовнішнього середовища.

Враховуючи небезпечність ботулізму та стабільно неблагополучну епідемічну ситуацію в Україні, значну роль відіграють посилення контролю до якості продукції тваринного та рослинного походження.

Метою нашої роботи було визначення епідеміологічних особливостей ботулізму в Дніпропетровській області за 2015-2024 роки.

Матеріали і методи. Під час проведення аналізу використовували дані Головного управління Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області, Центру громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України, результати опублікованих наукових праць, тощо. Аналіз епідеміологічних особливостей здійснювався загальноприйнятими методиками [1].

Результати. Впродовж 2015–2024 років в Дніпропетровській області було зареєстровано 51 випадок ботулізму людей.

Кількість захворівших людей становила в межах 2–10 осіб щорічно. Так, у 2015 році ботулізм підтверджено в 4 випадках, 2016 та 2017 по 6, 2018 – 4, 2019 – 10, 2020 – 2, 2021 та 2022 по 4, 2023 – 5, 2024 – 6 випадків відповідно (рис. 1).

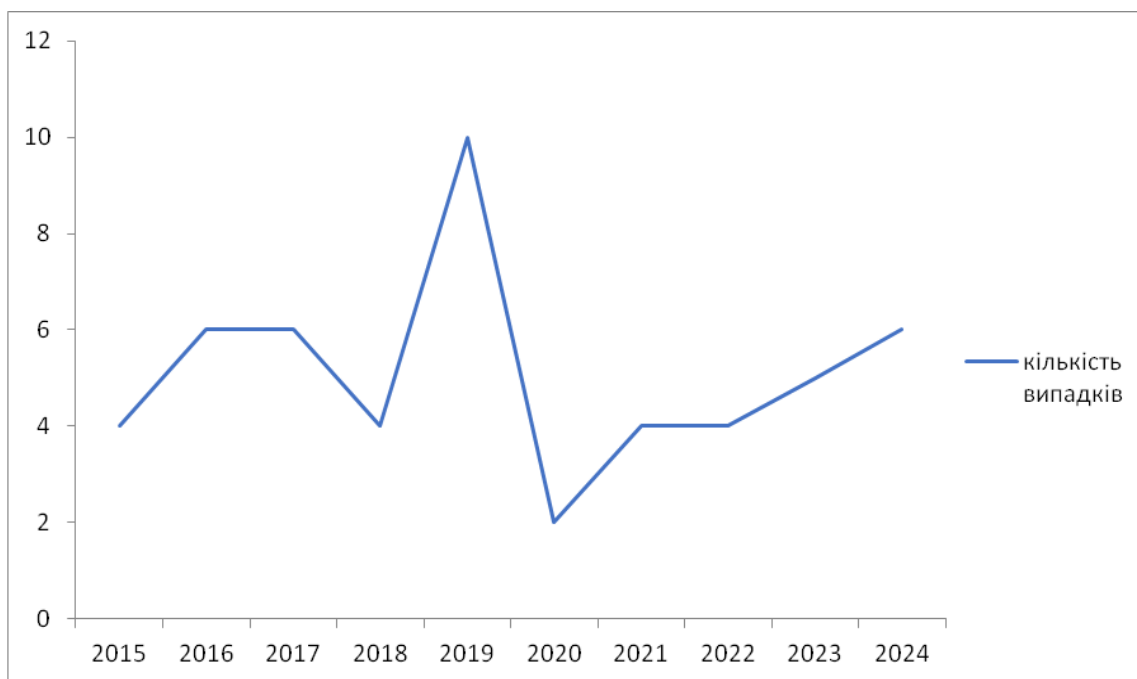

Рис. 1. Частота випадків ботулізму людей в Дніпропетровській області впродовж 2015-2024 рр.

Ботулізм може проявлятися впродовж року, проте має виражену весняно-літню сезонність.

Основним джерелом збудника інфекції були продукти домашнього приготування: огірки консервовані, риба річкова в'ялена, риба річкова копчена та жарена, консерви рибні та з м'яса свині або птиці.

Слід зазначити, що в 2025-2026 роках в Україні зареєстровані перші випадки ботулізму людей ятрогенного походження, зокрема при косметологічних ін'єкціях жінкам в приватних клініках Запорізької та Полтавської областей.

Висновок. При стабільно неблагополучній епідемічній ситуації щодо ботулізму людей, основним джерелом збудника інфекції є виготовлені в домашніх умовах продукти харчування рослинного та тваринного походження.

Список використаних джерел:

1. Ярчук, Б. М., Вербицький, П. І., Литвин, В. П., Корнієнко, Л. Є., Домбровський, О. В., Тирсін, Р. В., & Корнієнко, Л. М. (2002). Загальна епізоотологія, 656 с.
2. Korniienko, L. Y., Pyskun, A. V., Vydaiko, N. B., Kravtsova, O. L., Aliekseieva, H. B., Matviienko, O. V., Pishchanskyi, O. V., Ukhovska, T. M., Kulykova, V. V., Kusturov, V. B., & Nebeshchuk, O. D. (2025). Epidemiological and epizootological aspects of botulism in Ukraine. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*, 16(4), e25186.